

دعا به چه معناست؟ و ما چه نیازی به دعا داریم؟

دعا در لغت، به معنای ندا و صدا زدن است دعوتُ فلان ؛ یعنی او را صدا زدم. و همچنین به معنای درخواست انجام کار و حاجت خواستن است. اما در اصطلاح دینی به معنای روی آوردن به خداوند متعال و درخواست از او با حالت خضوع می‌باشد. به بیان دیگر دعا از دیدگاه شرع گفت و گو کردن با حق تعالی به نحو بیان توحید و ثنای الهی یا درخواست بخشش و رحمت از او یا طلب بهره دنیایی است . خداوند از طریق وحی، الهام و اشراق با انسان رابطه برقرار می‌کند و آدمی از طریق نیایش و دعا به خداوند تقرب می‌جوید. در اصطلاح، فردی پست و پائین از فردی بالاتر از خود با حالت خضوع و سرافکنندگی چیزی طلب کن د.

* دعا یک نوع ارتباط عاطفی بین خالق و مخلوق است.

چرا باید دعا کنیم؟

دعا نوعی اظهار نیاز به خالق است
همان گونه که بچه نیاز به مادر دارد
همانطور که فقیر نیاز به کمک دارد
همانطور که عاجز و معلول نیاز به مدد دارد
انسان در هر حال نیاز به خداوند دارد
چه بخواهد چه نخواهد
چه بداند چه نداند

* اگر کسی خود را بی‌نیاز از خداوند بداند طغیان میکند . إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ ﴿۶﴾ أَنْ رَأَاهُ اسْتَغْنَى ﴿۷﴾

حتی پیامبران و ائمه نیاز به دعا دارند

فطرت همه انسانها براساس نیاز و دعاست (حتی بت پرستان ، گاوپرستان و...)

حتی فرعون میدانند که همه چیز در دست خداست

داستان :

در زمان فرعون رود نیل فرو نشست، مردم مصر پیش او آمده تقاضا نمودند که آب رود را به جریان اندازد. فرعون گفت من از شما راضی نیستم. رفتند مرتبه دوم آمده درخواست کردند باز همان جواب را داد. در مرتبه سوم نیز به همان جواب آنها را برگردانید. چهارمین بار گفتند. فرعون! حیوانات ما می‌میرد و زراعت‌هایمان خشک می‌شود اگر رود را به جریان نیندازی خدای دیگری انتخاب می‌کنیم. فرعون گفت همه در بیابان جمع شوید، خودش نیز با آنها بیرون شد ولی در محلی که نه آنها او را می‌دیدند و نه صدایش را می‌شنیدند صورت بر روی خاک گذارده با انگشت شهادت اشاره نمود شروع به درخواست و دعا می‌کرد. می‌گفت پروردگارا مانند بنده ای خوار و ذلیل که بسوی آقای خود بیاید در پیشگاه تو آمده ام . می‌دانم کسی جز تو قدرت ندارد رود نیل را به جریان آورد به لطف و کرم خویش آن را به جریان انداز.

رود نیل به طوری جاری شد که پیش از آن سابقه نداشت. فرعون به مصریان گفت من رود را جاری کردم و به این وضع در آوردم. همه به سجده افتاده مراسم پرستش را تجدید نمودند. فرشته ای به صورت مردی پیش فرعون آمد، گفت پادشاهای بنده ای دارم که او را بر سایر بندگان خود امتیاز داده ام اختیار آنها را به او سپرده کلید خزائن و اموال در دست اوست ولی آن بنده با من دشمنی می کند. کسی را که من دوست دارم با او دشمن است. هر که را من نمی خواهم با او دوستی می نماید. کیفر چنین بنده ای چیست؟ فرعون گفت بسیار بنده ناپسند و بدی است اگر در اختیار من باشد او را در دریا غرق می کنم. گفت اگر باید چنین شود تقاضا دارم قضاوت خود را برایم بنویسد. فرعون نوشت سزای بنده ای که با آقای خود مخالفت کند، دوستانش را دشمن بدارد و با دشمنانش دوست باشد فقط غرق نمودن در دریا است، به دست او داد. فرشته گفت خوب است این نامه را با مهر خود امضاء کنید. فرعون نوشته را گرفت و امضاء کرد. آن روز که خداوند اراده کرد فرعون و فرعونیان را غرق نماید، فرشته همان نامه را به دستش داده گفت اینک قضاوتی که درباره خود کردی انجام می شود باید غرق شوی. (علل الشرایع، جلد اول چاپ قم، ص 55)

آثار ترک دعا

دوری از رحمت خدا

نزول بلا

پیامبر اکرم (ص): کم کردن را موجب نزول بلاها معرفی کرده، توصیه می فرمودند که «بسیار دعا کنید که دعا، حتی قضای محتوم (تقدیر قطعی خداوند) را بر می گرداند».

بی اعتنائی خدا نسبت به بندگان

دعا کردن، لازم و دارای فضیلت بسیار و برترین عبادت است، ترک دعا از روی تکبر حرام و از گناهان کبیره است قرآن کریم:

قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ ... (فرقان ۷۷)

بگو: اگر دعای شما نباشد، پروردگار من برای شما وزن و ارزشی قائل نیست.

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ (غافر 60)

و پروردگارتان گفت: «مرا بخوانید تا برای شما اجابت کنم. همانا کسانی که از عبادت من سر باز زده و تکبر می ورزند به زودی با سرافکندگی به جهنم وارد می شوند.»

* سؤال:

خداوند بزرگ با قلم قضا و قدر، آنچه را باید، بر بندگان مقرر فرموده و هیچ تغییری در سرنوشت انسان از ابتدای ولادت تا لحظه مرگ معقول نیست و آنچه بر اراده او گذشته، همان خواهد شد و دعا امری بی معنا و مسأله‌های بی مفهوم و کاری بدون نتیجه است. پس چرا باید دعا کنیم؟

* پاسخ:

1 - دعا کردن به منظور اعلام نیازهای بنده به خداوند نیست،

یعنی بنده در مقام دعا نیازهای خود را به خداوند اطلاع نمی دهد، چون خداوند همه چیز را می داند و به همه موجودات عالم و انسان ها و اسرار درونی آن ها علم دارد.

در آیات متعددی از قرآن مجید علم خداوند به همه چیز و همه موجودات عالم و نیت های درونی انسان ها و آن چه را انسان ها در درون خود پنهان می کنند یا آن را آشکار می کنند، تذکر داده شده

از جمله:

... ذَلِكْ لِيَتَعَلَّمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (المائدة / ۹۷)

این برای آن است که بدانید خدا آن چه را در زمین و آسمان است می داند و خدا به همه چیز دانا است .

« قُلْ إِنْ تَحْفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (آل عمران / ۲۹) »

بگو اگر آن چه در سینه های شماست پنهان کنید یا آن را آشکار کنید، خدا آن را می داند و او می داند آن چه را در آسمان ها و زمین است و خدا بر هر چیزی قدرت دارد.

پس بنابراین دعا کردن بنده به منظور اطلاع دادن نیازهای خود به خدا نخواهد بود و علت دیگری خواهد داشت .

باید این سؤال و امثال آن در مورد دعا تغییر یابد و به شکل دیگری گفته شود. مثلاً گفته شود، علت و حکمت دعا چیست؟!

ما انسان ها به چه منظوری باید دعا کنیم؟!

در حالی که خداوند نیازهای انسان ها را می داند، به چه منظوری به آن ها دستور دعا داده است؟!

در جواب این نوع سؤالات در مورد دعا عرض می کنیم:

خداوند عالم در مورد زندگی انسان ها و اداره زندگی آن ها و تأمین خواسته ها و نیازهای آن ها، در عالم نظامی برقرار کرده است.

در آن نظام تعیین شده از طرف خداوند مقرر شده است که بعضی از نیازهای آن ها بدون دعا و درخواست، حتی بدون اطلاع انسان ها به آن ها عطا می شود .

مثل تغذیه انسان در مرحله جنینی و قبل از تولد. در این مرحله دریافت غذا، نه خود جنین دخالتی دارد و نه مادرش و اصلاً جنین علمی نسبت به موضوع درخواست غذا و تأمین آن ندارد و حتی گاهی مادر او هم علمی نسبت به این جریان ندارد.

اما به محض این که این جنین از مادر متولد شد، نحوه تغذیه و تنفس او تغییر می کند و آن جریان متوقف می شود و نیاز او به هوا و اکسیژن آن با عمل تنفس به صورت غیر ارادی و بدون اختیار تأمین می شود و نیازش به غذا هم با اعلام نوزاد از طریق گریه کردن از طرف مادر تأمین می شود .

حاصل بحث تا این جا این شد که بعضی از نیازهای وجودی انسان از ناحیه پروردگار او بدون دخالت و خواسته خودش تأمین می شود مثل نیاز به اکسیژن، که از طریق عمل غیر اختیاری تنفس محقق می شود .

اما بعضی دیگر مثل غذای نوزاد از طریق نوعی درخواست، تحقق می یابد یعنی اعلام گرسنگی و نیاز به غذا از طریق گریه و نوعی از درخواست در سنین بالاتر با احساس گرسنگی و اظهار آن به والدین با الفاظ قرار دادی جریان خواهد یافت.

در مورد دعا به معنی عرفی هم موضوع شبیه به همین است، به طوری که خداوند می تواند نیازهای بندگانش را بدون درخواست آن ها و دعا به معنای متداول تأمین کند. همچنان که در بعضی جهات از زندگی آن ها همین نظام برقرار است و نیاز مخلوقات از طرف خداوند بدون دعا تأمین می شود.

اما بعضی از نیازها هم از طریق دعا و درخواست بنده در اختیار او قرار می گیرد .

در آموزش های دینی توجه انسان ها به این موضوع معطوف شده است به طوری که در دعای مشهور ماه رجب « يَا مَنْ أَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ... »^(۱) که بعد از نمازها خوانده می شود آمده است: « يَا مَنْ يُعْطِي مَنْ سَأَلَهُ يَا مَنْ يُعْطِي مَنْ لَمْ يَسْأَلْهُ وَمَنْ لَمْ يَعْرِفْهُ تَحَنُّنًا مِنْهُ وَرَحْمَةً »

یعنی ای آن که عطا می کنی به کسی که از تو درخواست کند، و ای آن که به کسی هم که از تو درخواست نکرده و تو را نمی شناسد از روی مهربانی و رحمت عطا می کنی .

از این دعای شریف بر می آید که خداوند عالم به بندگانش دو نوع نعمت عطا می کند. یکی نعمت هایی که با دعا و درخواست به آن ها عطا می شود.

دیگری نعمت هایی که بدون درخواست به آن ها عطا می شود .

در ابتدای این بحث اشاره کردیم به این که دعای بنده به منظور اطلاع دادن چیزی به خداوند نیست یعنی بنا بر این نیست که یک بنده با عمل دعا، نیازهای خود را به خداوند اطلاع دهد .

بلکه در اثر دعا ظرفیت روحی یک بنده برای دریافت رحمت بیشتری از خداوند، افزایش پیدا می کند .

ما اینجا رحمت خداوند را به رودخانه ای تشبیه می کنیم که با حجم عظیمی از آب به طور دائم در جریان است و جریان آن هرگز قطع نمی شود، اما میزان بهره برداری انسان ها از آب فراوان آن رودخانه متناسب با ظرفی است که همراه خود آورده اند.

در اثر دعا ظرفیت بنده برای دریافت رحمت خداوند تغییر می کند، فلذا اگر در اثر دعا، بنده تغییری نکند، خواسته او تأمین نخواهد شد. یعنی عدم استجاب دعا از ناحیه بنده است .

یک فایده عظیم دعا برقراری ارتباط بین بنده و پروردگارش در مرتبه ای متعالی است! و گاهی ارزش این ارتباط و حاصل آن بسیار بیشتر از فواید حاجتی است که بنده آن را از خداوند درخواست می کند، یعنی خود عمل دعا و ارتباط با خداوند از طریق دعا مطلوب تر از چیزی است که بنده از پروردگارش آن را تقاضا می کند. و هر قدر استجاب یک دعا بیشتر به تأخیر بیافتد، سود بنده بیشتر خواهد بود، به شرط استمرار در دعا و نا امید نشدن از استجاب آن.

2- همه انسانها در مشکلات و بلاهای دنیا به تکیه گاه و یاری کننده ای دارند .

أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ :

أَلِدُعَاءُ تُرْسُ الْمُؤْمِنِ دَعَا سِپَرِ مُؤْمِنٍ أَسْت. (اصول کافی / ترجمه مصطفوی : ج 4 ، ص 214)

3- دعا موجب میشود قضا و قدر الهی دفع شود.

عمر بن یزید گوید: از حضرت ابی الحسن کاظم علیه السلام شنیدم که میفرمود:

همانا دعا بر میگردد آن چه را مقدر شده و آن چه را مقدر نشده، عرض کردم: مقدر شده را دانستم مقدر نشده کدام هست؟ فرمود: تا این که تقدیر در مورد آن نشود.

شرح: یعنی دعا جلو تقدیر را میگیرد و بداء حاصل گردد.

حضرت صادق علیه السلام فرمود:

دعا برگرداند قضائی که از آسمان نازل گردیده و به سختی ابرام شده (و محکم گردیده) است.

حضرت رضا علیه السلام فرمود:

علی بن الحسین علیه السلام فرموده: همانا دعا و بلاء تا روز قیامت با هم رفاقت کنند، و همانا دعاء برگرداند بلاء را که به سختی ابرام شده است.

مهمترین فلسفه دعا ارتباط و عشق‌بازی با معبود است.

امام صادق علیه السلام:

شما را سفارش می‌کنم به دعا کردن، زیرا با هیچ چیز به مانند دعا به خدا نزدیک نمی‌شوید و دعا کردن برای هیچ امر کوچکی را، به خاطر کوچک بودنش رها نکنید، زیرا حاجتهای کوچک نیز به دست همان کسی است که حاجتهای بزرگ به دست اوست. (کافی) ط-الاسلامیه (ج 2، ص 467، ح 6)

* آثار دعا

تمامی عبادات به خصوص دعا دارای چندین اثر عمومی و خصوصی است. آثار عمومی دعا، معنویت، نورانیت، صفا و قربی است که در قلب و روح انسان ایجاد می‌شود و آثار خصوصی آن تأثیرات معنوی و یا مادی خاص است که در اثر ارتباط موثر با خداوند حاصل می‌شود.

۱ - همانگونه که در تعریف دعا آمد، دعا درخواست فرد مادون از ما فوق خود بصورت عاجزانه است لذا باید گفت که دعا باعث می‌شود دعا کننده، کبر و غرور را کنار زده و متواضعانه در مقابل خداوند زانو بزند، خود را کوچک و ناچیز و خداوند را بزرگ و عظیم بداند و این باعث می‌شود که غرور و خودبینی که یکی از صفات رذیله است از وجود فرد خارج شود.

۲ - از دیگر آثار دعا کردن، دوری از یأس و ناامیدی است.

فرد دعا کننده با دعا کردن احساس می‌کند کسی هست که او را یاری کند و نگذارد به پرتگاه بیوفتد. کسی که واقعا دعا ار درک کرده باشد و اعتقاد کامل و راسخ به ایجاد رابطه بین خودش و خدایش داشته باشد مطمئنا یأس و ناامیدی در او راه ندارد.

۳ - کسب اعتماد به نفس از دیگر آثار دعا کردن است، فرد دعا کننده با دعا کردن نیرو و قدرتی را پشت سر خود احساس میکند که او را به جلو می‌راند، احساس تنهایی از وجودش خارج می‌شود و وجود خدا را درونش احساس می‌کند لذا با اعتماد به نفس بیشتری به فعالیت می‌پردازد.

۴ - چون استجاب دعا بی قید و شرط نیست بلکه خلوص نیت و صفای دل و توبه از گناهان از شرایط دعا محسوب می‌شود، فرد دعا کننده درصدد توبه از گناهان بر می‌آید و در خودسازی و پاک کردن خود از ناخالصی‌ها تلاش بیشتری می‌کند بنابراین دعا باعث می‌شود که شخص در تربیت خویش گام بردارد و این یکی از بزرگترین آثار دعا محسوب می‌شود.

۵ - دعا باعث ایجاد آرامش درونی و نشاط باطنی می‌شود زیرا دعا کننده احساس می‌کند نیرو و قدرتی وجود دارد تا او را در سختی‌ها و گرفتاریها کمک کند، امورات شخصی او را آسان و مشکلات او را رفع نماید لذا دیگر از حوادث ناگوار و گرفتاریها هراسی نخواهد داشت و همین باعث طمأنینه و آرامش درونی می‌شود.

۶ - از آنجا که دعا کردن خود عبادت است باعث تقرب به درگاه الهی و تقویت نور معرفت می‌شود به عبارت دیگر فرد دعا کننده با دعا کردن، خشنودی خدا و رضایت او را جلب می‌کند و در خود نور تقوا ایجاد کرده و سطح معرفت خود را بالا می‌برد.

۷ - دعا بخصوص ادعیه‌هایی که وارد شده اند به ما آموزه‌های تربیتی و اخلاقی را می‌آموزند، دعاهایی که از سوی ائمه اطهار (ع) وارد شده، همگی مشتمل بر مجموعه عظیمی از معارف بلند الهی و عمیق ترین آموزه‌های توحی دی، عرفانی و فلسفی است که خود دارای آثار تربیتی و سازنده می‌باشند.

و آثار بسیار دیگر که با کمی تحقیق، بررسی و دقت می‌توان به آثار مثبت دعا در زندگی فردی و اجتماعی پی برد، آثاری همچون دور شدن از شیطان، اطمینان خاطر و آرامش درون، همنشینی با خداوند، زیاد شدن برکت، دور شدن از برزخ و جهنم، لایق بهشت شدن، شادی خداوند، آموزش گناهان و.....

* نکته:

برخی افراد خیال می کنند همین که بنشینند و دعا کنند و در این زمینه با اصرار از خداوند چیزی بخواهند، می توانند خداوند را مجاب کنند و به خواسته خود برسند. این تصور درست نیست. رسیدن به هر خواسته ای راه خود را دارد و باید از مسیر طبیعی خودش بدان دست یافت.

البته در کنار تلاش فردی و اجتماعی موضوع دعا هم سفارش شده است و باعث جلب عنایت و کمک خداوند می شود. به عبارت دیگر باید برخواست و دعا کرد نه اینکه نشست و دعا کرد.

دعا کردن نشستنی نیست. دعا برای کسی مفید است که در مسیر قرار دارد و عملاً تلاش می کند و نهایت سعی خود را برای رسیدن به اهداف خود در زندگی انجام می دهد. چنین کسی بسیار موفق خواهد بود و برای او رسیدن به خواسته ها و استجاب دعاها دور از انتظار نیست.

جلا پیدا کردن روح و دل ، الا بذكر الله تطمئن القلوب

حدیث : دعا قلب مؤمن را زنده می کند.

تقرب بدرگاه الهی

امام علی علیه السلام: التَّقَرُّبُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِمَسْأَلَتِهِ ، وَإِلَى النَّاسِ بِتَرْكِهَا .

نزدیک شدن به خداوند سبحان با درخواست و مسئلت کردن از او [ممکن] است و نزدیک شدن به مردم، با ترک درخواست از آنان.

جلب رحمت الهی

مولانا علی علیه السلام

الدُّعَاءُ مِفْتَاحُ الرَّحْمَةِ وَ مِصْبَاحُ الظُّلْمَةِ

.....

وقتی انسان دعا میکند چند حالت محتمل است:

زود اجابت میشود

مانند:

صلوات بر پیامبر ص

دعای امام زمان ع در حق مردم

دعای پدر و مادر در حق فرزند و نفرین آنها

نفرین مظلوم در حق ظالم

اجابت نمی شود (حتی از اولیاء خدا)

دعای نوح ع نسبت به فرزندش

دعای ابراهیم ع نسبت به عموش

فرزند پیامبر ص

فرزندان حضرت زهرا س برای شفای مادر

بعضی دعاها با هم تعارض دارد

دعای شخص توانمند به امور خود یا دعای کسی که فقط دعا میکند و خودش تلاش نمیکند.

حدیث:

امام رضا علیه السلام فرمودند:

مَنْ سَأَلَ اللَّهَ التَّوْفِيقَ وَ لَمْ يَجْتَهِدْ، فَقَدْ اسْتَهْزَأَ بِنَفْسِهِ؛

هر کس از خداوند، توفیق بطلبد ولی تلاش نکند، خودش را مسخره کرده است.

(پس اینچنین نیست که الا و بلا هر دعایی مستجاب شود)

داستان :

حضرت موسی بن عمران مریض شد. بنی اسرائیل به عیادتش آمدند، بیماری او را تشخیص داده و گفتند: اگر به وسیله فلان گیاه خود را معالجه کنی، بهبودی خواهی یافت. موسی (ع) گفت: دارو استعمال نخواهم کرد تا خداوند بدون دوا مرا شفا عنایت کند. مدتی مریضی او ادامه یافت تا اینکه به او وحی شد که به عزت و جلالم سوگند شفایت نمی‌دهم، مگر اینکه خود را به وسیله همان دارویی که بنی اسرائیل گفتند مداوا کنی. بعد از این موسی (ع) آنان را خواست و گفت: همان دارو را بیاورید تا استفاده کنم. طولی نکشید که حضرت بهبودی یافت. اما از اینکه ابتدا به خداوند چنین گفته بود در دل بیمناک بود. خطاب رسید: موسی خیال داری با توکل خود حکمت و اسرار خلقت من را از بین ببری، بجز من چه کسی در ریشه گیاهان این فواید باارزش را قرار داده است؟ (1)

1-جامع السعادات، محمد مهدی نراقی، ج 3، ص 277

بعضی دعاها اشتباه است

مانند : اینکه مرا امتحان نکن یا چه امتحانی بکن ، مریض نشدن ، از دنیا نرفتن

.....

علت اجابت نشدن دعا

۱- صلاح و مصلحت نیست

... وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (216 بقره)

و چه بسا چیزی را ناخوش دارید، در حالی که خیر شما در آن است و چه بسا چیزی را دوست دارید، در حالی که ضرر و شر شما در آن است. و خداوند (صلاح شما را) می‌داند و شما نمی‌دانید.

داستان حضرت موسی ع و فقیر

حضرت موسی علیه السلام فقیری را دید که از شدت تهیدستی ، برهنه روی ریگ بیابان خوابیده است . چون نزدیک آمد ، او عرض کرد : ای موسی ! دعا کن تا خداوند متعال معاش اندکی به من بدهد که از پی تابی ، جانم به لب رسیده است .

موسی برای او دعا کرد و از آنجا (برای مناجات به کوه طور) رفت . چند روز بعد ، موسی علیه السلام از همان مسیر باز می‌گشت دید همان فقیر را دستگیر کرده اند و جمعیتی بسیار در گردش اجتماع نموده اند.

پرسید : چه حادثه ای رخ داده است ؟

حاضران گفتند : تا به حال پولی نداشته تازه گی مالی بدست آورده و شراب خورده و عربده و جنگجویی نموده و شخصی را کشته است . اکنون او را دستگیر کرده اند تا به عنوان قصاص ، اعدام کنند !

خداوند در قرآن می فرماید:

اگر خدا رزق را برای بندگانش وسعت بخشد ، در زمین طغیان و ستم می کنند.

ولو بسط الله الرزق لعباده في الارض (شوری-۲۷)

پس موسی علیه السلام به حکمت الهی اقرار کرد ، و از جسارت و خواهش خود استغفار و توبه نمود . (حکایت‌های گلستان)

۲- بعلت گناه

اعمال حرام مانند: غیبت . تهمت . دروغ . غنا ، کسب و کار و لقمه حرام

اللهم اغفر لي الذنوب التي تجس الدعاء

داستان :

در زمان حضرت موسی علیه السلام در بنی اسرائیل به جهت نیامدن باران قحطی شد مردم خدمت حضرت موسی رسیدند و گفتند: برای ما نماز استسقاء (نماز باران) بخوان. حضرت موسی علیه السلام درخواست که با قوم خود برای دعای باران بروند و بیشتر از هفتاد هزار نفر بودند هر چه دعا کردند باران نیامد.

حضرت موسی علیه السلام عرض کرد: خدایا چرا باران نمی آید، مگر قدر و منزلت من نزد تو از بین رفته؟ خطاب رسید: نه، لیکن میان شما یک نفر است که چهل سال مرا معصیت می کند. به او بگو از جمعیت خارج شود تا باران رحمتم را نازل کنم.

موسی علیه السلام عرض کرد: الهی صدای من ضعیف است، چگونه به هفتاد هزار جمعیت برسد؟ خطاب شد: ای موسی تو بگو من صدای تو را به مردم می رسانم حضرت موسی به صدای بلند صدا زد: ای کسی که چهل سال است معصیت خدا را می کنی از میان ما برخیز و بیرون رو که خداوند به جهت شومی و بدی تو باران رحمتش را از ما قطع کرده. آن مرد عاصی درخواست نگاهی به اطراف کرد، دید کسی بیرون نرفت. فهمید خودش باید بیرون برود با خود گفت چه کنم اگر برخیزم و از میان مردم بروم که مردم مرا می بینند و می شناسند و رسوا می شوم و اگر نروم که خدا باران نمی دهد همانجا نشست و از روی حقیقت توبه کرد و از کرده خود پشیمان شد. یکدفعه ابرها آمده و به هم متصل شد و چنان بارانی آمد که تمام سیراب شدند.

موسی عرض کرد: الهی کسی که از میان ما بیرون نرفت چگونه شد که باران آمد؟ خطاب شد: **سَقِيتُكُمْ بِالَّذِي مَنَعْتُمْ** به شما باران دادم، به سبب آن کسی که شما را منع کردم و گفتم از میان شما بیرون برود. موسی علیه السلام عرض کرد: خدایا! این بنده را به من بنما. خطاب شد: ای موسی آن وقتی که مرا معصیت می کرد رسوایش نکردم، حال که توبه کرده او را رسوا کنم؟ حاشا، من نمابین و سخن چینان را دشمن می دارم، خود نمایی کنم؟

منبع: قصص الله یا داستان هایی از خدا، تالیف، احمد و قاسم میرخلف زاده

... اوفوا بعهدی اوف بعهدکم... (بقره ۴۰)

۳. ظلم و حق الناس

خداوند تبارک و تعالی به حضرت عیسی بن مریم (علیه السلام) وحی فرستاد که به بنی اسرائیل بگو: هنگامی که مظلوم و حقی از بندگانم را بر گردن داشته باشید، قطعاً دعای احدی از شما را مستجاب نمی کنم.

* قرض دارد نمیدهد

راههای استجاب دعا

۱- توبه و استغفار

۲- شکر نعمت (لان شکرتم لازیدنکم)

۳- توسل یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

۴- دعای دسته جمعی

۵- زمانی که در آسایش هستیم خدا را فراموش نکنیم (خدا فقط برای زمان گرفتاری نیست)

*** اگر بنا به مصلحت دعا مستجاب نشود**

ثواب دعا را برای شخص مینویسند
خداوند چیزی بهتر از خواسته اش برایش مقدر میکند
بلایی از او دفع میشود
ذخیره روز قیامت میشود.

*** اللهم صل علی محمد و آل محمد وعجل فرجهم ***